

สัมพันธลักษณ์ของผู้บริหารท้องถิ่นในศตวรรษที่ 21*

LOCAL EXECUTIVES' RELATIONSHIPS IN THE TWENTY-FIRST CENTURY

บุษราภรณ์ พวงปัญญา

Bussaraphon Phuangsanya

สำนักบริการวิชาการชุมชน มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

Office of Community Academic Services, Ubon Ratchathani Rajabhat University, Thailand

Corresponding Author's Email: bussaraphon.p@ubru.ac.th

Received 20 August 2024; Revised 25 August 2024; Accepted 5 September 2024

บทคัดย่อ

ในศตวรรษที่ 21 บทบาทของผู้บริหารท้องถิ่นมีความสำคัญและซับซ้อนมากขึ้นกว่าที่เคยเป็นมา ผู้บริหารท้องถิ่นไม่เพียงแต่มีหน้าที่ในการบริหารจัดการทรัพยากรในพื้นที่ของตนเอง แต่ยังต้องตอบสนองต่อความต้องการและความคาดหวังของประชาชนในบริบทที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม ผู้บริหารท้องถิ่นต้องมีความสามารถในการปรับตัวและมีวิสัยทัศน์ที่ยาวไกล เพื่อสร้างความยั่งยืนและพัฒนาชุมชนให้ก้าวไปข้างหน้าอย่างมั่นคง หนึ่งในความท้าทายหลักที่ผู้บริหารท้องถิ่น ต้องเผชิญคือการจัดการกับการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี เทคโนโลยีดิจิทัลมีบทบาทสำคัญในการเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตและการทำงานของผู้คน การบริหารจัดการทรัพยากรและการให้บริการสาธารณะในรูปแบบนอกจากนี้ ผู้บริหารท้องถิ่นยังต้องมีความสามารถในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและ

Citation:

* บุษราภรณ์ พวงปัญญา. (2567). สัมพันธลักษณ์ของผู้บริหารท้องถิ่นในศตวรรษที่ 21. วารสารสหศาสตร์การพัฒนาสังคม, 2(5), 30-43.

Bussaraphon Phuangsanya. (2024). Local executives' relationships in the twenty-first century. *Journal of Interdisciplinary Social Development*, 2(5), 30-43.;

DOI: <https://doi.org/10>

<https://so12.tci-thaijo.org/index.php/JISDIADP/>

สิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและปัญหาสิ่งแวดล้อมเป็นเรื่องที่มีความสำคัญมากขึ้นในศตวรรษที่ 21 ผู้บริหารท้องถิ่นต้องวางแผนและดำเนินนโยบายที่สอดคล้องกับหลักการพัฒนาอย่างยั่งยืน เพื่อปกป้องทรัพยากร ธรรมชาติและสร้างความสมดุลระหว่างการพัฒนาเศรษฐกิจกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ในด้านสังคม ผู้บริหารท้องถิ่นต้องมีบทบาทในการสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชน โดยเฉพาะในสถานการณ์ที่สังคมมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว เช่น การย้ายถิ่นฐาน การเปลี่ยนแปลงทางประชากร และการเพิ่มขึ้นของความหลากหลายทางวัฒนธรรม การส่งเสริมความร่วมมือและการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการตัดสินใจและการพัฒนาชุมชนเป็นสิ่งสำคัญที่ผู้บริหารท้องถิ่นต้องให้ความสำคัญ เพื่อสร้างความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันและความสามัคคีในชุมชน ผู้บริหารท้องถิ่นในศตวรรษที่ 21 ต้องเผชิญกับความท้าทายที่หลากหลายและมีความซับซ้อนมากขึ้น

คำสำคัญ : สัมพันธลักษณ์, ผู้บริหารท้องถิ่น, ศตวรรษที่ 21

Abstract

Local governments play a more significant and intricate role in the twenty-first century than they have in the past. In addition to overseeing local resources, local governments are in charge of meeting the demands and expectations of the populace in the face of swift changes in the social, political, and environmental spheres. For local governments to build communities and establish sustainability, they need to be flexible and have a long-term vision. Managing technology change is one of the main issues local governments faces. The way people live and work is changing significantly due in large part to digital technologies. Local governments must be knowledgeable about, able to use, and proficient in new methods of managing resources and providing public services. In the twenty-first century, environmental issues and climate change are becoming more and more significant. Protecting natural resources and striking a balance between environmental preservation and economic development require local officials to develop and carry out policies that are in line with the ideas of sustainable development. Local administrators have a

social responsibility to build stronger communities Promoting cooperation and citizen participation in decision-making and community development is an important issue that local administrators must focus on in order to create unity and harmony in the community, especially in a situation where society is changing rapidly due to factors like migration, demographic shifts, and increasing cultural diversity. The challenges facing local administrators in the twenty-first century are becoming more varied and intricate.

Keywords: Relationship, Local Executive, 21st century

บทนำ

ในยุคศตวรรษที่ 21 เป็นยุคที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในหลายด้าน ทั้งด้านเทคโนโลยี สังคม และเศรษฐกิจ การศึกษาในศตวรรษที่ 21 จึงต้องปรับตัวให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลงเหล่านี้ โดยมุ่งเน้นการพัฒนาทักษะที่จำเป็นสำหรับอนาคต ทั้งการคิดวิเคราะห์ การทำงานร่วมกัน และการใช้เทคโนโลยีอย่างมีประสิทธิภาพในยุคนี้ การเรียนรู้ไม่เพียงแต่เน้นที่ความรู้พื้นฐาน แต่ยังต้องพัฒนาทักษะที่เกี่ยวข้องกับการทำงานในสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว เช่น ทักษะการสื่อสาร การแก้ปัญหา และการปรับตัวต่อสถานการณ์ใหม่ ๆ นอกจากนี้ ศตวรรษที่ 21 ยังเป็นยุคที่มีความสำคัญต่อการสร้างความร่วมมือระหว่างประเทศ และการพัฒนาที่ยั่งยืน เป็นยุคที่ท้าทายและเต็มไปด้วยโอกาสสำหรับการพัฒนาและการเติบโตในทุกด้านของชีวิต ในศตวรรษนี้ทักษะที่จำเป็นสำหรับการทำงานและการใช้ชีวิตได้เปลี่ยนแปลงไป โดยมีการเน้นที่ทักษะการคิดวิเคราะห์ การทำงานร่วมกัน และการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลง นอกจากนี้ ยังมุ่งเน้นการพัฒนาทักษะที่สำคัญเพื่อเตรียมความพร้อม อนาคต การเปลี่ยนแปลงทางสังคมและเศรษฐกิจในศตวรรษที่ 21 ยังส่งผลให้เกิดความต้องการในการสร้างความร่วมมือระหว่างประเทศและการพัฒนาที่ยั่งยืน ทักษะที่สำคัญสำหรับการดำเนินชีวิตในศตวรรษที่ 21 ยังรวมถึงทักษะระหว่างบุคคลและการร่วมมือประสานกัน (Interpersonal and Collaborative Skills) รู้จักการทำงานเป็น ทีมและภาวะผู้นำ การปรับตัวในบทบาทและความรับผิดชอบที่แตกต่างการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ (Productivity) กับผู้อื่น การเห็นอกเห็นใจ การเคารพในมุมมองที่แตกต่างกัน ทั้งนี้ในการทำงานร่วมกันจะต้องมีการระบุปัญหา การกำหนดและการแก้ปัญหา (Problem Identification, Formulation and Solution)

ความสามารถในการกำหนดขอบข่ายของปัญหา วิเคราะห์ และแก้ปัญหาอีกด้วย สิ่งสำคัญอีกประการคือ การกำกับตนเอง (Self-Direction) กำกับดูแลความเข้าใจของตนเองและเรียนรู้ความต้องการ ระบุแหล่งเรียนรู้ที่เหมาะสม การถ่ายโอน สิ่งที่เราเรียนรู้จากที่หนึ่งไปยังอีกที่หนึ่ง นอกจากนี้ในศตวรรษที่ 21 มีการเน้นเรื่องความรับผิดชอบต่อสังคม(Social Responsibility) จะต้องใส่ใจต่อชุมชนขนาดใหญ่อย่างมีความรับผิดชอบ ตระหนักในพฤติกรรม ทางเชื้อชาติในบริบทของชุมชน ที่ทำงานและรายบุคคลอีกด้วย (วิจารณ์ พานิช, 2555)

ในขณะที่การเปลี่ยนแปลงทางสังคม และการดำรงชีวิตของมนุษย์ในยุคศตวรรษที่ 21 ก็มีความเปลี่ยนแปลงไปจากรูปแบบการดำรงชีวิตในลักษณะเดิมมาก เนื่องด้วยความเจริญก้าวหน้า และวิวัฒนาการที่ดีขึ้นของเทคโนโลยี ทำให้การดำรงชีวิตต้องพึ่งพิงเทคโนโลยีอย่างมาก ซึ่งกลายเป็นปัจจัยพื้นฐานที่สำคัญของชีวิตมนุษย์ในยุคปัจจุบัน แต่อย่างไรก็ตาม ภายใต้เงื่อนไขดังกล่าวนี้ มนุษย์กลับต้องเผชิญหน้ากับปัญหาเรื่องความปลอดภัย และความเป็นส่วนตัว ซึ่งอาจจะสามารถรู้ไว้ไกล หรือถูกตรวจสอบได้ง่าย ภายใต้การเข้าถึงเทคโนโลยีที่ทันสมัยดังกล่าวในสถานการณ์เช่นนี้ ความปลอดภัยในการดำรงชีวิตอยู่ของมนุษย์ จึงมีความหมายที่เปลี่ยนแปลงไปจากความปลอดภัยของชีวิตในยุคอดีตที่ผ่านมา หากพิจารณาด้วยเงื่อนไขที่กล่าวมานั้น จะพบได้ว่า โลกในยุคศตวรรษที่ 21 อาจจะถือได้ว่าเป็นโลกในยุคแห่งการเปลี่ยนแปลงโดยแท้จริง ซึ่งถึงแม้จะมีรากฐานการพัฒนามาจากโลกในยุคอดีต หากแต่ในโลกยุคสมัยดังกล่าวนี้ กลับกลายเป็นโลกซึ่งถูกพัฒนาขึ้นโดยมีความแตกต่างอย่างมีนัยยะที่สำคัญจากพัฒนาการของโลกในอดีตที่ผ่านมา ดังนั้น มนุษย์ซึ่งดำรงชีวิตอยู่ในโลกยุคศตวรรษที่ 21 จึงต้องสามารถปรับตัว เพื่อจะดำรงชีวิตอยู่ให้รอดท่ามกลางการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็ว ในศตวรรษนี้ ผู้บริหารท้องถิ่นมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาชุมชนและการบริหารจัดการทรัพยากรในระดับท้องถิ่น โดยเฉพาะอย่างยิ่งในยุคที่มีการเปลี่ยนแปลงทางสังคม เศรษฐกิจ และเทคโนโลยีอย่างรวดเร็วผู้บริหาร ท้องถิ่นต้องมีทักษะและความสามารถที่หลากหลาย เพื่อให้สามารถตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนและการพัฒนาที่ยั่งยืน ภาพลักษณ์จึงมีความสำคัญสำหรับทุกองค์กรเป็นอย่างยิ่ง โดยเฉพาะภาพลักษณ์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งจะมีความสัมพันธ์กับระดับความสำเร็จในการดำเนินงานบริหารจัดการในพื้นที่ โดยภาพลักษณ์ที่ดีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะนำไปสู่การเกิดทัศนคติทางบวกและกระตุ้นให้เกิดความร่วมมือร่วมใจจากประชาชนในพื้นที่ นำไปสู่ความราบรื่นในการบริหารจัดการและผลประโยชน์ในการพัฒนาชุมชน

บทบาทผู้บริหารท้องถิ่นในศตวรรษที่ 21

ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นบุคคลที่ทำหน้าที่เป็นฝ่ายบริหารในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้บริหารส่วนท้องถิ่นคือ นายกเทศมนตรี ที่มาจากการเลือกตั้ง เป็นผู้มีบทบาท สำคัญมากที่สุดในการบริหารองค์กร เพราะเป็นผู้ที่มีความสำคัญในการกำหนดนโยบาย วางแผน และกำหนด เป้าหมายตลอดจนวิธีการดำเนินงาน เปรียบเป็นเข็มทิศนำทาง เพื่อให้การบริหารองค์กรบรรลุผลสอดคล้อง กับวัตถุประสงค์และนโยบายของรัฐ และจะต้องรับผิดชอบในการดำเนินงาน เป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการ กำหนดนโยบายและนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติ รวมทั้งการติดตาม ประเมินผลการปฏิบัติงาน การปรับปรุง คุณภาพ ต้องเป็นผู้ที่สร้างวัฒนธรรม โดยการให้รางวัลแก่ผู้ที่ทำงานประสบผลสำเร็จถ้าไปสู่การพัฒนาตนเอง ผู้บริหารต้องแสดงออกอย่างชัดเจนและสม่ำเสมอเกี่ยวกับวัฒนธรรมขององค์กรเพื่อให้ผู้ร่วมงานเกิด ความมั่นใจในการปฏิบัติจนสามารถเลือกการกระทำที่สอดคล้องกับวัฒนธรรม จนสามารถสร้างความสำเร็จ ให้แก่บุคลากรทุกคน จนเกิดภาพความเป็นผู้นำในทุกระดับและนำไปสู่องค์กรแห่งการเรียนรู้อย่างแท้จริง (สมหวัง พิธิยานุวัฒน์, 2543)

การปกครองท้องถิ่นเป็นความสัมพันธ์ในเชิงอำนาจของการจัดสรรทรัพยากรให้กับท้องถิ่นเป็นลักษณะการจัดทำบริการสาธารณะในท้องถิ่นภายใต้การถ่ายอำนาจจากรัฐบาลกลางสู่การตัดสินใจ ของประชาชน มีเป้าหมายคือการส่งเสริมให้ประชาชนสามารถปกครองตนเอง ซึ่งโดยทั่วไปแล้วเป็นการมุ่งเน้น และให้ความสำคัญกับการกระจายอำนาจการปกครอง การกำหนดสัดส่วน อำนาจของการปกครอง และความเป็นอิสระในการบริหารงานระหว่างรัฐบาลกลางกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้เหมาะสม โดยที่การปกครอง ในระบอบประชาธิปไตยนั้นความเข้มแข็งของประชาชนและศักยภาพของการปกครองท้องถิ่นจะเป็นตัวที่ชี้ให้เห็นว่าอำนาจอธิปไตยย่อมเป็นของประชาชน โดยที่หน่วยการปกครองท้องถิ่นมีการเลือกตั้งโดยอิสระ เพื่อเลือกผู้ที่มีหน้าที่บริหารการปกครองท้องถิ่น มีอำนาจอิสระ พร้อมความรับผิดชอบต่อ (อุทัย หิรัญโต, 2523) โดยรูปแบบการปกครองในลักษณะกระจายอำนาจปกครองจากส่วนกลางไปให้ท้องถิ่นดำเนินการเองมีความสำคัญและจำเป็นต่อการพัฒนาชุมชนและการปกครองในระบอบประชาธิปไตย กล่าวคือการปกครอง ส่วนท้องถิ่นจะมีส่วนร่วมแบ่งเบาภาระของรัฐบาลกลางในแง่ที่ว่า ผู้ที่อาศัยในท้องถิ่นและผู้นำส่วนท้องถิ่นจะเป็นผู้ที่มีความสำคัญ คือ ทำให้ท้องถิ่นรู้จักแก้ปัญหาด้วยตนเอง (ลิขิต ธีรเวคิน, 2539) การบริหารงานของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในยุคที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลาจึงมี ความสำคัญเนื่องจาก

ผู้บริหารต้องรับมือกับปัญหาที่เกิดขึ้นมากมาย จากเหตุการณ์ต่าง ๆ เช่น ปัญหาทางด้านการเมือง ทางด้านเศรษฐกิจ สังคมที่มีความแตกแยกทางความคิดสูงในปัจจุบัน องค์กรจึงต้องการผู้บริหารที่มี ภาวะผู้นำสามารถบริหารจัดการองค์กรให้ดำรงอยู่ได้ความสามารถของการเป็นผู้นำก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลง ในองค์กร นำไปสู่การทำงานเพื่อบรรลุเป้าหมายขององค์กร (โกวิทย์ พวงงาม, 2552)

บทบาทของผู้บริหารท้องถิ่นในศตวรรษที่ 21 ได้เปลี่ยนแปลงไปตามการพัฒนาเทคโนโลยีและความต้องการของประชาชนที่เปลี่ยนแปลงไป ผู้บริหารท้องถิ่นมีบทบาทสำคัญในการบริหารจัดการและพัฒนาท้องถิ่นให้ตอบสนองต่อความต้องการที่หลากหลายและการเปลี่ยนแปลงในสังคมปัจจุบัน ต้องมีความยืดหยุ่นและพร้อมที่จะรับมือกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น พร้อมทั้งมุ่งเน้นการพัฒนาท้องถิ่น ให้สามารถตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนและการเปลี่ยนแปลงในยุคดิจิทัลได้อย่างมีประสิทธิภาพ บทบาทเหล่านี้ประกอบด้วย

1. พฤติกรรมของผู้บริหารท้องถิ่น ควรแสดงออกในลักษณะ ดังต่อไปนี้ (1) มีการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการบริหารงาน ผู้บริหารท้องถิ่นต้องสามารถใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการจัดการข้อมูลและบริหารงาน เช่น การใช้ระบบข้อมูลภูมิสารสนเทศ (GIS) ในการวางแผนพัฒนาเมือง หรือการใช้แพลตฟอร์มออนไลน์เพื่อให้บริการประชาชนการใช้สื่อสังคมออนไลน์เพื่อสื่อสารกับประชาชน และเปิดโอกาส ให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจและเสนอแนะความคิดเห็น (2) การพัฒนาอย่างยั่งยืนผู้บริหารท้องถิ่นต้องให้ความสำคัญกับการพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยต้องคำนึงถึงทั้งเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมในการวางแผนและดำเนินโครงการต่าง ๆ การส่งเสริมการใช้พลังงานสะอาด การจัดการขยะอย่างมีประสิทธิภาพ และการดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติภายในพื้นที่ (3) การบริหารจัดการเตรียมพร้อมรับมือกับสถานการณ์ฉุกเฉินในยุคที่มีการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและภัยธรรมชาติเกิดขึ้นบ่อยครั้ง ผู้บริหารท้องถิ่นต้องมีแผนการจัดการความเสี่ยงที่ครอบคลุม และเตรียมพร้อมรับมือกับสถานการณ์ฉุกเฉิน การสร้างความร่วมมือกับหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชนในการเตรียมความพร้อมและการฟื้นฟูหลังภัยพิบัติ (4) การสร้างความเท่าเทียมและการรวมกลุ่มในสังคม ผู้บริหารท้องถิ่นต้องส่งเสริมความเท่าเทียมในชุมชน เช่น การจัดการบริการสาธารณะที่เข้าถึงได้สำหรับทุกกลุ่มประชาชน รวมถึงกลุ่มผู้สูงอายุ คนพิการ และชนกลุ่มน้อยการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการตัดสินใจทางการเมืองและการบริหาร (5) การกระตุ้น

เศรษฐกิจท้องถิ่นการส่งเสริมธุรกิจขนาดเล็กลงและกลาง (SMEs) ในพื้นที่ รวมถึงการสนับสนุนเศรษฐกิจสร้างสรรค์และการท่องเที่ยวการพัฒนาทักษะแรงงานในท้องถิ่นให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานยุคใหม่ เช่น การอบรมและพัฒนาทักษะดิจิทัล (6) การสร้างพันธมิตรและความร่วมมือระหว่างประเทศผู้บริหารท้องถิ่นควรสร้างความสัมพันธ์กับเมืองหรือเขตท้องถิ่นในประเทศอื่น ๆ เพื่อแลกเปลี่ยนความรู้ ประสบการณ์ และแนวทางปฏิบัติที่ดีที่สุด การสร้างเครือข่ายความร่วมมือในระดับนานาชาติสามารถช่วยเพิ่มขีดความสามารถในการบริหารจัดการและพัฒนาเมืองในระดับท้องถิ่น (7) การบริหารจัดการด้วยความโปร่งใสและมีความรับผิดชอบความโปร่งใสและความรับผิดชอบเป็นหัวใจสำคัญของการบริหารงานที่มีประสิทธิภาพ ผู้บริหารท้องถิ่นควรเปิดเผยข้อมูลและให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการตรวจสอบและประเมินผลการดำเนินงาน (8) การพัฒนาเมืองอัจฉริยะ (Smart City) ผู้บริหารท้องถิ่นต้องมีความรู้และความเข้าใจในการพัฒนาเมืองอัจฉริยะ โดยใช้เทคโนโลยีเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารงานและการให้บริการประชาชนการสร้างโครงสร้างพื้นฐานที่สนับสนุนการพัฒนาเมืองอัจฉริยะ เช่น ระบบขนส่งสาธารณะอัจฉริยะ การจัดการ พลังงานอย่างมีประสิทธิภาพ

2. ทักษะของผู้บริหารท้องถิ่น

ทักษะที่จำเป็นสำหรับผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งเสริมให้เป็นผู้ที่มีประสิทธิผลสูงประกอบด้วยทักษะ ดังต่อไปนี้ 1) ทักษะการสร้างทีมงานที่มีประสิทธิผลสูง (Highly Effective Team Building Skill) 2) ทักษะการแก้ปัญหา (Problem- Solving Skills) 3) ทักษะการวางแผนโครงการ (Planning – Project Skills) 4) ทักษะการกำกับ การปฏิบัติงาน (Performance Monitoring Skills) 5) ทักษะการสื่อสารที่ดี (Communication and Climate set Skills) 6) ทักษะการสร้างสัมพันธ์ (Relationship Building up Skills) 7) ทักษะการสอนงาน (Coaching Skills) 8) ทักษะทางสังคม (Social Skill) 9) ทักษะการตัดสินใจ (Decision making Skill) 10) ทักษะการกระตุ้นใจ (Motivational Skills) 11) ทักษะการคิดเชิงสะท้อนผล (Reflective & Thinking Skills) 12) ทักษะการจัดการตนเอง (Self – Management Skills) 13) ทักษะด้านการใช้เทคโนโลยี (Technological Skills) 14) ทักษะด้านการเรียนการสอน (Pedagogical Skills) และ 15) ทักษะด้านความฉลาดทางอารมณ์ (Emotional Intelligence Skills) (Puccio, Murdock and Mance, 2011)

ภาพลักษณ์ของผู้บริหารท้องถิ่น

ภาพลักษณ์ของผู้บริหารท้องถิ่น หมายถึง การรับรู้และความคาดหวังของประชาชน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องต่อบทบาทและพฤติกรรมของผู้บริหารท้องถิ่น ภาพลักษณ์ที่ดีมีความสำคัญอย่างยิ่งในการสร้างความเชื่อมั่นและความไว้วางใจจากประชาชน ซึ่งส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารและพัฒนาชุมชน

1. ความเป็นผู้นำที่มีความรับผิดชอบ: ภาพลักษณ์ของผู้บริหารท้องถิ่นควรสะท้อนถึงความเป็นผู้นำที่มีความรับผิดชอบ มีความสามารถในการตัดสินใจที่ดี และสามารถรับมือกับปัญหาต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้บริหารควรแสดงให้เห็นถึงความใส่ใจในปัญหาของชุมชนและพร้อมที่จะลงมือแก้ไขโดยไม่ลังเล ความรับผิดชอบ ยังรวมถึงการแสดงความโปร่งใสในการทำงาน การรายงานผลการทำงานอย่างเปิดเผย และการยอมรับผิดเมื่อเกิดข้อผิดพลาด

2. ความเป็นธรรมและความโปร่งใส: ผู้บริหารท้องถิ่นควรมีภาพลักษณ์ของความเป็นธรรม ไม่ลำเอียงหรือเลือกปฏิบัติ ความโปร่งใสในการทำงานและการตัดสินใจเป็นสิ่งสำคัญในการสร้างความไว้วางใจจากประชาชน การที่ประชาชนรู้สึกว่าคุณบริหารดำเนินงานอย่างยุติธรรม และโปร่งใสจะช่วยให้เกิดความร่วมมือและการสนับสนุนจากชุมชนในการดำเนินโครงการต่าง ๆ

3. ความใกล้ชิดและการเข้าถึงได้: ผู้บริหารท้องถิ่นควรมีภาพลักษณ์ของความเป็นมิตร ใกล้ชิดกับประชาชน และสามารถเข้าถึงได้ง่าย ผู้บริหารที่สามารถสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับประชาชนและเข้าใจปัญหาและความต้องการของพวกเขาจะสามารถบริหารจัดการชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น ความใกล้ชิดนี้ยังช่วยให้ประชาชนรู้สึกว่าคุณมีส่วนร่วมในการพัฒนาและการตัดสินใจในชุมชน

4. ความสามารถและวิสัยทัศน์: ภาพลักษณ์ของผู้บริหารท้องถิ่นที่มีความสามารถและวิสัยทัศน์ที่ชัดเจนเป็นสิ่งสำคัญในการสร้างความมั่นใจในอนาคตของชุมชน ผู้บริหารควรแสดงให้เห็นถึงความเข้าใจในปัญหาและแนวทางการพัฒนาที่สามารถนำพาชุมชนไปสู่ความเจริญก้าวหน้าได้ การมีวิสัยทัศน์ที่ยาวไกลและการดำเนินงานตามแผนที่วางไว้อย่างเป็นระบบ จะช่วยเสริมสร้างภาพลักษณ์ของความเป็นผู้นำที่มีประสิทธิภาพ

5. การมีส่วนร่วมและการเปิดกว้าง: ผู้บริหารท้องถิ่นที่เปิดรับฟังความคิดเห็นของประชาชนและมีการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจจะได้รับการยอมรับและสนับสนุนจากชุมชนมากขึ้น การที่ผู้บริหารแสดงให้เห็นถึงการเปิดกว้างและพร้อมที่จะรับฟังและปรับปรุงการทำงาน

ตามข้อเสนอแนะของประชาชน จะช่วยสร้างภาพลักษณ์ของการเป็นผู้นำที่เอาใจใส่และเป็นมิตรกับประชาชน ภาพลักษณ์ของผู้บริหารท้องถิ่นที่ดีจะต้องประกอบด้วยคุณสมบัติหลายประการ ทั้งความรับผิดชอบ ความเป็นธรรม ความใกล้ชิดกับประชาชน ความสามารถในการบริหาร และการเปิดกว้างในการรับฟังความคิดเห็น การมีภาพลักษณ์ที่ดีจะช่วยเสริมสร้างความเชื่อมั่นและความไว้วางใจจากประชาชน ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญในการประสบความสำเร็จในการบริหารและพัฒนาท้องถิ่น

ภาพลักษณ์ของผู้บริหาร (Executive) ผู้บริหารจะต้องเป็นที่ยอมรับของสาธารณชนว่าเป็นคนเก่งมีจริยธรรมในการทำงาน ดำเนินธุรกิจอยู่บนรากฐานของความถูกต้องยุติธรรม เคารพกฎหมาย ซื่อสัตย์ เป็น คนคนทันสมัย ใจกว้าง เป็นประชาธิปไตยให้โอกาสแก่ลูกน้อง ริเริ่มสิ่งใหม่ๆ อยู่ในระดับแนวหน้าของสังคม สามารถทำให้องค์กรมีความเจริญก้าวหน้าด้วยความสามารถ มีวิจรรย์ญาณที่ดี มีวิสัยทัศน์ (อัมพวรรณ โลพิศ, 2562) คุณลักษณะของผู้บริหารที่สำคัญซึ่งจะส่งผลต่อความสำเร็จในการ บริหารจัดการและภาพลักษณ์ขององค์กร โดยทั่วไปประกอบด้วย (1) คุณลักษณะของ ผู้นำด้านความรู้ความสามารถ อาทิความมีพลังและความทะเยอทะยาน (Energy and ambition) ความปรารถนาที่จะนำผู้อื่น (The desire to lead) ความซื่อสัตย์มีจริยธรรม ยึดมั่นหลักการ (Honesty and integrity) ความเชื่อมั่นตนเอง (Self-confidence) ความเฉลียวฉลาด (Intelligence) ความรอบรู้ในงาน (Job – relevant knowledge) และ (2) ด้านคุณธรรม หมายถึง การยึดมั่น ความถูกต้องดีงาม ส่งเสริมสนับสนุนให้ประชาชนพัฒนาตนเอง เพื่อให้มีความซื่อสัตย์ จริงใจ ขยัน อดทน มีระเบียบวินัย ประกอบอาชีพสุจริต (ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ. 2542)

สรุป ภาพลักษณ์ของผู้บริหารท้องถิ่น หมายถึง การรับรู้และความประทับใจที่ประชาชนมีต่อผู้บริหารในท้องถิ่นซึ่งครอบคลุมหลายด้าน เช่น ความสามารถในการบริหารจัดการ ความซื่อสัตย์และโปร่งใส ความใกล้ชิดกับประชาชน การสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ การมีวิสัยทัศน์ในการพัฒนา ความเป็นผู้นำในการตัดสินใจ และการรับผิดชอบต่อสังคม ภาพลักษณ์ที่ดีช่วยสร้างความเชื่อมั่นและการยอมรับจากประชาชน ซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญในการพัฒนาชุมชนอย่างยั่งยืนภาพลักษณ์จึงมีความสำคัญสำหรับทุกองค์กรเป็นอย่างยิ่ง โดยเฉพาะภาพลักษณ์ของผู้บริหารท้องถิ่นซึ่งจะมีความสัมพันธ์กับระดับความสำเร็จในการดำเนินงานบริหารจัดการในพื้นที่ โดยภาพลักษณ์ที่ดีของผู้บริหารท้องถิ่นจะนำไปสู่การเกิดทัศนคติ

ทางบวกและกระตุ้นให้เกิดความร่วมมือร่วมใจจากประชาชนในพื้นที่นำไปสู่ความราบรื่นในการบริหารจัดการและผลประโยชน์ชุมชน

สัมพันธลักษณ์ผู้บริหารท้องถิ่นในศตวรรษที่ 21

สัมพันธลักษณ์ของผู้บริหารท้องถิ่นในศตวรรษที่ 21 ที่ผู้เขียนได้เสนอไว้นี้เป็นแนวคิดที่มุ่งเน้นการสร้างและรักษาความสัมพันธ์เชิงบูรณาการระหว่างผู้บริหารกับกลุ่มต่าง ๆ ในชุมชน ซึ่งเป็นสิ่งจำเป็น ในโลกที่มีความซับซ้อนและการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในปัจจุบัน ความสำเร็จในการบริหารท้องถิ่นไม่สามารถเกิดขึ้นได้เพียงลำพัง แต่ต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกภาคส่วน ทั้งในระดับท้องถิ่น ระดับชาติ และระดับนานาชาติ

บทบาทที่ผู้บริหารท้องถิ่นควรมีทักษะเพื่อนำองค์กรไปสู่ทิศทางที่สามารถแข่งขันในยุคของสังคมแห่งความรู้ได้ทันที่สำคัญดังนี้

1. การสื่อสารที่มีประสิทธิภาพและการมีส่วนร่วมของประชาชน: ในศตวรรษที่ 21 การสื่อสารของผู้บริหารท้องถิ่นต้องมีความโปร่งใส ชัดเจน และสามารถเข้าถึงได้ง่าย ผู้บริหารต้องสามารถใช้สื่อดิจิทัลและเทคโนโลยีต่าง ๆ ในการเชื่อมโยงกับประชาชน รวมถึงการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการตัดสินใจและการพัฒนาชุมชน การเปิดโอกาสให้ประชาชนมีบทบาทในการกำหนดนโยบายและการจัดการทรัพยากรในท้องถิ่นจะช่วยสร้างความไว้วางใจและความร่วมมือที่ดีขึ้น

2. การสร้างเครือข่ายความร่วมมือ: ผู้บริหารท้องถิ่นในศตวรรษที่ 21 ต้องมีความสามารถในการสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับองค์กรต่าง ๆ ทั้งในและนอกชุมชน การทำงานร่วมกับองค์กรภาครัฐ ภาคเอกชน องค์กรไม่แสวงหาผลกำไร และชุมชนท้องถิ่นเป็นสิ่งสำคัญในการขับเคลื่อนโครงการต่าง ๆ และแก้ไขปัญหาที่มีความซับซ้อน ความสามารถในการประสานงานและสร้างพันธมิตรเชิงกลยุทธ์จะช่วยให้ผู้บริหารสามารถบริหารจัดการทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพและตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนได้ดีขึ้น

3. การจัดการความขัดแย้งและการสร้างความเป็นหนึ่งเดียวกัน: ในสังคมที่มีความหลากหลายและความคิดเห็นที่แตกต่างกัน การบริหารความขัดแย้งอย่างมีประสิทธิภาพเป็นสิ่งจำเป็น ผู้บริหารท้องถิ่นต้องมีทักษะในการเจรจาและการแก้ไขปัญหาความขัดแย้ง โดยมุ่งเน้นไปที่การสร้างความเป็นหนึ่งเดียวกันในชุมชนการสร้างบรรยากาศที่เอื้ออำนวยต่อการร่วมมือและการสนทนาอย่างสร้างสรรค์จะช่วยลดความตึงเครียดและสร้างความมั่นคงในสังคม

4. การปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลง: ในศตวรรษที่ 21 การเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี สังคม และสิ่งแวดล้อมเกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว ผู้บริหารท้องถิ่นต้องมีความสามารถในการปรับตัวและพัฒนาตนเองให้สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลง การเรียนรู้ตลอดชีวิตและการนำเทคโนโลยีใหม่ ๆ มาใช้ในกระบวนการบริหารเป็นสิ่งสำคัญผู้บริหารต้องมีความยืดหยุ่นและสามารถรับมือกับความท้าทายต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นได้อย่างมีประสิทธิภาพ

5. การส่งเสริมความยั่งยืนและความรับผิดชอบต่อสังคม: ในศตวรรษที่ 21 ผู้บริหารท้องถิ่นต้องมีบทบาทในการส่งเสริมการพัฒนาที่ยั่งยืนและการรับผิดชอบต่อสังคม การวางแผนและดำเนินนโยบายที่คำนึงถึงผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและความเป็นอยู่ของประชาชนในระยะยาวเป็นสิ่งจำเป็น ผู้บริหารต้องสามารถสร้างสมดุลระหว่างการพัฒนาเศรษฐกิจและการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ เพื่อสร้างชุมชนที่เข้มแข็งและยั่งยืน

ผู้เขียนสรุปการปฏิบัติงานด้วยสัมพันธลักษณ์ที่ดีเป็นกุญแจสำคัญในการนำพาชุมชนไปสู่ความเจริญก้าวหน้าอย่างยั่งยืนดังภาพ

ภาพที่ 1 สัมพันธลักษณ์ผู้บริหารท้องถิ่นในศตวรรษที่ 21

สรุป

สัมพันธลักษณ์ของผู้บริหารท้องถิ่น คือแนวคิดที่ผู้เขียนมองว่าผู้บริหารท้องถิ่นไม่เพียงแต่มีบทบาทในการบริหารจัดการองค์กรหรือหน่วยงานที่ตนรับผิดชอบ แต่ยังต้องมีความสามารถในการสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือกับกลุ่มต่าง ๆ ทั้งในและนอกชุมชน เพื่อให้เกิดการพัฒนาและการแก้ไขปัญหาอย่างมีประสิทธิภาพ แนวคิดนี้สะท้อนถึงความสำคัญของการเชื่อมโยงและการประสานงานระหว่างผู้บริหารกับประชาชน หน่วยงานรัฐบาล องค์กรเอกชน และชุมชนต่าง ๆ การสื่อสารและการมีส่วนร่วม เป็นองค์ประกอบสำคัญของสัมพันธลักษณ์ของผู้บริหารท้องถิ่น ผู้บริหารที่ดีต้องเปิดโอกาสให้ประชาชนได้แสดงความคิดเห็นและมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจ การรับฟังและการตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนเป็นสิ่งสำคัญในการสร้างความไว้วางใจและความร่วมมือ การสื่อสารที่ชัดเจนและโปร่งใสจะ

ช่วยให้ประชาชนรู้สึกว่าเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการพัฒนาและสร้างความรู้สึกร่วมกันเป็นเจ้าของในชุมชน นอกจากการสื่อสารแล้ว การสร้างเครือข่ายความร่วมมือ ก็เป็นอีกหนึ่งส่วนสำคัญของสัมพันธลักษณ์ ผู้บริหารท้องถิ่นต้องสามารถสร้างพันธมิตรกับองค์กรต่างๆ ในภาครัฐและเอกชน เพื่อขับเคลื่อนโครงการหรือแก้ไขปัญหาที่มีความซับซ้อน การทำงานร่วมกันในลักษณะนี้จะช่วยให้เกิดการแบ่งปันทรัพยากรและความรู้ และสามารถตอบสนองต่อความต้องการของชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น ในด้าน ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ผู้บริหารท้องถิ่นต้องมีความสามารถในการบริหารความขัดแย้งและการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างกลุ่มคนที่มีความคิดเห็นและผลประโยชน์ที่แตกต่าง การมีทักษะในการเจรจาและการทำงานร่วมกันอย่างสร้างสรรค์จะช่วยลดความตึงเครียดและสร้างบรรยากาศที่เหมาะสมในการทำงานร่วมกัน เพื่อบรรลุเป้าหมายร่วมกัน สัมพันธลักษณ์ของผู้บริหารท้องถิ่นคือ การสร้างและรักษาความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้บริหารกับกลุ่มต่าง ๆ ในชุมชนซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญในการสร้างความสำเร็จในการบริหารจัดการท้องถิ่น การเข้าใจและประยุกต์ใช้ สัมพันธลักษณ์อย่างถูกต้อง จะช่วยให้ผู้บริหารท้องถิ่นสามารถนำพาชุมชนไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน

เอกสารอ้างอิง

- โกวิทย์ พวงงาม. (2548). การปกครองท้องถิ่นไทยหลักการและมิติใหม่ในอนาคต. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์วิญชุน.
- ลิขิต ธีรเวคิน. (2539). การเมืองการปกครองไทย.(พิมพ์ครั้งที่3).กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- วิจารณ์ พานิช. (2555). วิธีสร้างการเรียนรู้เพื่อศิษย์ในศตวรรษที่ 21.กรุงเทพมหานคร : มูลนิธิสดศรี - สฤษดิ์วงศ์.
- สมหวัง พิธิยานุวัฒน์. (2543). การบริหารมุ่งผลสัมฤทธิ์.กรุงเทพมหานคร:สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน.
- สำนักนายกรัฐมนตรี. (2542). ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ.2542.กรุงเทพมหานคร.สำนักนายกรัฐมนตรี.

อัมพวรรณ โลพิศ. (2562). ทักษะคติของประชาชนต่อภาพลักษณ์ขององค์การบริหารส่วนตำบลดอนยาง อำเภอบึงสามพัน จังหวัดชุมพร. ใน วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการภาครัฐและภาคเอกชน. มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.

อุทัย หิรัญโต. (2523). การปกครองท้องถิ่น. กรุงเทพมหานคร: โอเดียนสโตร์.

Puccio, Gerard J., Mance, Marie and Murdock, Mary C. Creative leadership: Skills that drive change. Thousand Oaks. CA: Sage Publications, 2011.